

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Filozófiai és etikai ismeretek
Tárgykód:	ALSZPA1081
Felelős szervezet neve:	Szociálpedagógia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA16
Tárgyfelelős neve:	Dr. Gál Zoltán
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	
Tárgy féléves óraszám:	

Oktatás célja:

A tantárgy oktatásának célja:

A tárgy tanulmányozása során a hallgatók ismerkedjenek meg a tudományos gondolkodás kialakulásával (mágia – mítosz - logosz), történetének főbb csomópontjaival, a filozófiatörténet nagy iskoláinak és személyeinek gondolati teljesítményeivel. Mivel az etika alapkérdései egyidősek a filozófiával, a különböző korok filozófiai problémáinak tárgyalása során nem hagyhatók figyelmen kívül azok az erkölcsi kérdések sem, melyek évszázadok óta befolyásolják gondolkodásunkat, társadalmi rendszereinket és hétköznapijainkat.

Az alapvető filozófiatörténeti ismeretek közvetítése mellett a képzésben kiemelt szerepet kap a logikus gondolkodás képességének a kialakítása, illetve javítása.

A hallgatók legyenek képesek az információk összegyűjtésére és kritikus elemzésére, valamint a szövegekben felmerülő problémák több szempontú megközelítésére.

Cél továbbá, hogy a konkrét ismerettartalmak mellett a hallgatók a képzés során sajátítsák el a nélkülözhetetlen alapvető fogalmi apparátust (terminus technicusokat), gyakorlatra és jártasságra tegyenek szert az absztrakt fogalmi és logikus gondolkodásban.

Ezek együttesen lehetőséget teremtenek számukra a modern értelmiségi létre, és alapot kínálnak arra, hogy majd szintetizálják a más tárgyak tanulmányozása során nyert ismereteiket, és eligazodjanak napjaink világában.

A filozofikus gondolkodás segítségükre lesz a magyar és az egyetemes művészet, illetve az esztétikai és művészeti érték közvetítés történetének megismerése során is. Bízunk benne, hogy a különböző időszakokból származó szövegek kiszélesítik a hallgatók látókörét, és korábban nem tárgyalt problémákra irányítják a figyelmüket.

Tantárgy tartalma:

Számonkérési és értékelési rendszere:

A félév szóbeli vizsgával zárul, melynek előfeltétele az aláírás megszerzése.

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon és szemináriumokon való részvétel - a kari

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Filozófiai és etikai ismeretek
Tárgykód:	ALSZPA1081
Felelős szervezet neve:	Szociálpedagógia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA16
Tárgyfelelős neve:	Dr. Gál Zoltán
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	
Tárgy féléves óraszám:	

Számonkérési és értékelési rendszere:

vizsgaszabályzat szerint: ... 75. §/ (4): *Az intézetnek meg kell tagadnia a tantárgy félévi aláírását, ha egy tantárgyból a hallgató – igazolt és igazolatlan - hiányzásai meghaladják szorgalmi időszak egyharmadára eső óraszámot.*

Kötelező irodalom:

Kötelező irodalom : az előadások anyaga, valamint **Hársing László**: A filozófiai gondolkodás története Thalészától napjainkig c. könyve (Egyetemi jegyzet) Miskolc, 1991. (több kiadásban), és Hársing László: Bevezetés az etikába, Bíbor Kiadó, 1999

Tankönyvként is használható összefoglalások (a jegyzet kiegészítésére) :

Durant, Will: A gondolat hősei Göncöl Kiadó, Bp. é.n.

Lendvai L. Ferenc: A gondolkodás története. Móra Ferenc Könyvkiadó, Bp. 1983.

Lendvai L. Ferenc - Nyíri Kristóf: A filozófia rövid története. (A Védáktól Wittgensteinig) Kossuth Kiadó, Bp. 1974. (több kiadásban)

Nyíri Tamás: A filozófiai gondolkodás fejlődése. Szent István Társulat. Bp. 1991.

Pais István: A görög filozófia története (egyetemi jegyzet, ELTE) Bp. 1981.

Russel, Bertrand: A nyugati filozófia története. Göncöl Kiadó, Bp. 1994.

Ajánlott irodalom:

A francia enciklopédia. /Szemelvények/. Gondolat, Bp. 1962.

A korai francia felvilágosodás. /Szemelvények/. Gondolat, Bp. 1961.

Görög gondolkodók (1-5. kötet, szövegek Thalészától Theophrasztoszig), Kossuth, Bp. 1984-86.

Sztoikus eikai antológia Gondolat, Bp. 1983.

Reneszánsz etikai antológia Gondolat, Bp. 1984.

Arisztotelész: Metafizika Bp. Hatágú Síp Kiadó 1992.

Arisztotelész: Politika Bp. Gondolat 1984.

Arisztotelész: Organon Bp. Akadémia Kiadó 1961.

Augustinus: /Szent Ágoston/: Vallomások. Gondolat, 1982.

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Filozófiai és etikai ismeretek
Tárgykód:	ALSZPA1081
Felelős szervezet neve:	Szociálpedagógia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA16
Tárgyfelelős neve:	Dr. Gál Zoltán
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	
Tárgy féléves óraszám:	

Kötelező irodalom:

- Augustinus:** /Szent Ágoston/: A boldog életről. A szabad akaratról. Európa, 1989.
- Bacon, Francis:** Esszék. /Reneszánsz etikai antológia, Gondolat, Bp. 1984. - a továbbiakban Reneszánsz .../.
- Bacon, Francis:** Novum Organum. In.: Filozófiatörténeti szöveggyűjtemény, Tankönyvkiadó, Bp. 1966. I. kötet 176-213. old.
- Bruno, Giordano:** Válogatott dialógusai. Hungária, Bp. é.n.
- Comte, August:** A pozitív szellem, Magyar Helikon, Bp. 1979.
- Csányi Vilmos:** Az emberi természet (Humánológia) Vince, Bp. 1999.
- Descartes, René:** Értekezés az ész helyes vezetésének és a tudományos igazság kutatásának módszeréről. /In.: Válogatott filozófiai művek, Akadémiai, 1980., 167-215. old.
- Eliade, Mircea:** A szent és a profán Európa, Bp. 1987.
- Epikétoz:** Kézikönyvecske. Európa, 1978.
- Feinberg, Joel:** Társadalomfilozófia, Osiris, Bp. 1978.
- Feyerabend, Paul, K.:** Három dialógus a tudásról, Osiris, Bp. 1999.
- Fichte, Johann Gottlieb:** Az ember rendeltetése. /Reneszánsz ..., 297-316. old./
- Fichte, Johann Gottlieb:** Az erkölcsstan rendszere. Gondolat, 1986.
- Foucault, Michel:** A szavak és a dolgok. A társadalomtudományok archeológiája. Osiris, Bp. 1999.
- Fourier, Charles:** A négy mozgás és az általános rendeltetések elmélete. Gondolat, 1977.
- Fromm Erich:** A szeretet művészete. Helikon Kiadó, 1984.
- Freud Sigmund:** A rossz közérzet a kultúrában. A pszichoanalízis foglalatja. /In: Esszék, Gondolat, Bp. 1982./
- Freud Sigmund:** Totem és tabu. Göncöl Kiadó.
- Freud Sigmund:** Mózes. Európa Kiadó, Bp. 1987.
- Gadamer:** Igazság és módszer Bp. Gondolat 1984.
- Habermas, Jürgen:** A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása, osiris, Bp. 1999.
- Hartmann, Nicolai:** Lételméleti vizsgálódások Gondolat, Bp. 1972.
- Hegel, Georg Wilhelm Friedrich:** Előadások a világtörténet filozófiájáról. Akadémiai Kiadó, Bp. 1979.
- Hegel:** A szellem fenomenológiája Bp. Akadémia Kiadó 1973
- Hegel:** A logika tudománya Bp. Akadémia Kiadó 1957.
- Heidegger:** Lét és idő Bp. Gondolat Kiadó 1989.
- Heller Ágnes:** A reneszánsz ember Bp. Akadémia Kiadó 1971.
- Helvetius:** A szellemről a társadalomhoz való viszonyában /részlet /. /In.: A francia felvilágosodás

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Filozófiai és etikai ismeretek
Tárgykód:	ALSZPA1081
Felelős szervezet neve:	Szociálpedagógia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA16
Tárgyfelelős neve:	Dr. Gál Zoltán
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	
Tárgy féléves óraszám:	

Kötelező irodalom:

morálfilozófiája. - A továbbiakban: A francia felvilágosodás... - Gondolat, Bp. 1975-./

Holbach: Az egyetemes morál, avagy az ember kötelességei természetére alapozva /In.: A francia felvilágosodás... 344-366. old./

Horkheimer M. – Adorno Th. W.: A felvilágosodás dialektikája. Gondolat, 1990.

Hume, David: Tanulmány az emberi természetről. Gondolat, Bp. 1976.

Hume, David: Tanulmány az emberi értelemről. Magyar Helikon, Bp. 1973.

Hobbes, Thomas: Leviathán. Magyar Helikon, 1970.

Herder, Johann Gottfried: Értekezések, levelek. Európa, 1983.0

Jaspers, Karl: Bevezetés a filozófiába. Európa, 1989.

Jonathan Culler: Dekonstrukció Bp. Ozirisz Kiadó 1997.

Jung, C. G.: Gondolatok a látszatról és a létezésről, Kossuth, Bp. 1997.

Kant, Immanuel: A vallás a pusztaság határai belül. Gondolat, 1974.

Kant, Immanuel: A tiszta ész kritikája. Franklin Társulat, Bp. 1986.

Kierkegaard, Sören: Vagy-vagy, Gondolat, Bp. 1978.

Kierkegaard, Sören: Félelem és reszketés. Európa, Bp. 1986.

Kierkegaard, Sören: Írásából. Gondolat, Bp. 1969.

Kierkegaard, Sören: Filozófiai morzsák Göncöl, Bp. 1997.

Kuhn, Thomas: A tudományos forradalmak szerkezete. Gondolat, 1984.

Leibnitz, G. W.: Válogatott filozófiai írások Európa, Bp. 1986.

Machavelli, Niccolo: A fejedelem, Magyar Helikon, Bp. 1964.

Marcus Aurelius: Elmélkedések Európa 1983.

Marcus, Herbert: Az egydimenziós ember. Kossuth Kiadó, Bp. 1990.

Marx: Gazdasági-filozófia kéziratok 1844-ből (többféle kiadásban)

Montaigne: Esszék, Kritérion, Bukarest, 1976.

Morus, Thomas: Utópia, Európa Kiadó, Bp. 1989.

Mill, John Stuart: A szabadságról. A haszonelvűség. Magyar Helikon, 1980.

Nietzsche, Friedrich: Válogatott írásai. Gondolat, Bp. 1978.

Nietzsche, Friedrich: Így szólott Zarathusztra. Osiris, Bp. 2000.

Nietzsche, Friedrich: Az értékek átértékelése Bp. Holnap Kiadó 1994.

Nietzsch, Friedrich: Adalék a morál geneológiájához Bp. Holnap Kiadó 1996.

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Filozófiai és etikai ismeretek
Tárgykód:	ALSZPA1081
Felelős szervezet neve:	Szociálpedagógia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA16
Tárgyfelelős neve:	Dr. Gál Zoltán
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	
Tárgy féléves óraszám:	

Kötelező irodalom:

- Nietzsche, Friedrich:** A tragédia születése. Európa, Bp. 1986.
- Nietzsche, Friedrich:** Ecce Homo Göncöl, Bp. 1994.
- Habermas, J. – Lyotard, J.-F. – Rorty R.:** A posztmodern állapot Osiris, Bp. 1993.
- Pascal, Blaise:** Gondolatok. Gondolat Kiadó, Bp. 1978.
- Pascal, Blaise:** Válogatott írások Osiris, Bp. 1999.
- Pelle János:** Ész és szenvedély. Irodalom és filozófia a francia felvilágosodás korában. Gondolat, 1982.
- Platón:** Összes művei (I-III.) Európa, Bp. 1984.
- Ricoeur, Paul:** Fenomenológia és hermeneutika Kossuth, Bp. 1997.
- Rousseau:** A társadalmi szerződésről. Értekezések és filozófiai levelek c. kötetben, 463-618. old.
- Ross, Sir David:** Arisztotelész, Osiris, Bp. 1996.
- Russel, Bertrand:** Miszticizmus és logika. Magyar Helikon, Bp. 1976.
- Russel, Bertrand:** Filozófiai fejlődésem Gondolat, Bp. 1968.
- Sartre, J. P.:** Egzisztencializmus. Hatágú Síp Alapítvány, 1991.
- Schopenhauer, Arthur:** Szerelem, élet, halál. Életbölcesség. Göncöl Kiadó, Bp. é.n.
- Schopenhauer, Arthur:** A világ mint akarat és képzet. Európa, 1991.
- Spinoza, B.:** Etika. Magyar Helikon, 1969.
- Spinoza, B.:** Teológiai-politikai tanulmány. Akadémiai Kiadó, 1984.
- Taylor, Alfred Edward:** Platon, Osiris, Bp. 1999.
- Teilhard de Chardin, P.:** Az emberi jelenség. Gondolat, 1973.
- Vidrányi Katalin:** Krisztológia és antropológia. Osiris, Bp. 1973.
- Voltaire:** Metafizikai értekezés. In.: Francia felvilágosodás..., 105-129. old.
- Voltaire:** Vers a lisszaboni földrengésről avagy az elvnek a vizsgálatára, hogy minden jól van. In.: Francia felvilágosodás..., 219-227. old.
- Voltaire:** Válogatott filozófiai írásai. Akadémiai, 1991.
- Wittgenstein, Ludwig:** A bizonyosságról, Európa, Bp. 1989.
- Schleiermacher, D. Fr. E.:** A vallásról. Beszéd a vallást megvető művelt közönséghez. Osiris, Bp. 2000.
- Canterbury Szent Anzelm:** Filozófiai és teológiai művek I. Osiris, Bp. 2001.
- Hegel, G. W. Fr.:** Hit és tudás. Tanulmányok a Kritisches Journal der Philosophie-ből. Osiris, Bp. 2001.